

SLOVENIJA.

List 86.

V petek 26. Kozoperska

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Prošba kapelanov Linške škofije.

Dve sto in dvainodvajset (222) kapelanov Linške škofije, — to je: vsi zunaj 41 —, je podpisalo in vložilo prošbo na visoki ordinariat; ta prošba se je že brala v mnogih cerkvenih in političnih novinah, in čudno je, da nobeden Ljubljanski časopis je dosada še ni oznanil. Ta prošba je prvo, lepo in nadejno znamenje, da se tudi nižje duhovništvo zdramljuje in ozivlja, da svoje bolečine in rane čuti, ter pomoč išče pri svojemu najvišjemu pastirju in milostljivemu očetu. Naj se toraj ova prošba po Sloveniji razglasi, odkritosrečno in brez straha, ker svoje rane in težave postavne oblasti odkriti, in od nje po postavnej in mirnej poti pomoč in tolažbo prositi in pričakovati, še ni puntanje, ni rovanje, ni greh. Ova prošba se tako le glasi:

„Kapelani ove škofije, složivši se na tem, podati prošbo, nemajo v mislu, razmero podverženosti, v kateri do svojih predpostavljenih stoje, alj pa pokoršino, katero so pri posvečenju svojemu škofu v roke obljubili, pozabiti in rušiti. Ravno tako ne mislijo, cerkveni pot le z eno stopnjo zapustiti, temuč ravno goreča želja, se v cerkvi tako uravnati in postaviti, kakor je dostojnosti duhovnega stana in pastirskemu delovanju naj primerniši, in vse, kar dostojnosti duhovništva škoduje ali njegovo delovanje omaguje, odpraviti, ravno ta goreča želja jih je gnala k temu, se udeležiti pri tej prošbi. Oni zaveržejo, svoje prošnje in želje po drugim kot kanoničkim potu razodeti; zakaj oni zaupanja do svojih predpostavljenih niso zgubili, temuč so terdno prepričani, da ima najvrednejši ordinariat ravnoserčno voljo, vsako nepristojnost, ležečo v svojim krogu, berž ko jo zve, hitro in krepko odstraniti; in ravno to prepričanje dodaje jim serčnost, najvrednejšemu ordinariatu prosto in odkrito oznaniti tiste težave, pod katerim težkim jarmom so kapelani ove škofije dosada, če ravno le na tihim, pa vender po pravici zdihovali, ter tudi razodeti tiste želje, katere so se zavolj teh težav v njih prvih zbudile. Oni jih združijo v sledečih členih:

1. Da se ustanovi službena razmera (amtliches Verhältniss) med župnikom (fajmoštrom) in kapelanom.

Mi ne mislimo nikolj na to, da bi župnik ne smel na naše zadržanje gledati, alj da bi njemu podverženi biti nesmeli. Pa dosada se je neredko prigodilo; da je župnik svojo oblast nad kapelanom čres pravo mero razširoval. Pravilo: „Sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas“, alj: „Ego sum episcopus in parochia mea“, se je od marsikterega župnika na prav gnusno vižo nad kapelanom spolnovalo. Na mnogih krajih je bil duhovni sodelavec le duhovni hlapec, ki je brez svoje volje moral izversivati najvišji župnikovo voljo; v duhovnih in pastirskih zadevah ni blo mu dovoljeno, kaj opomniti, veliko manj kaj nasvetovati; on je bil večkrat prisilen, očitne nespodobne, ljude napake, kričijoče gerdobe proti svojej volji in vesti podpirati. Mnoga dobra reč je morala v porodu udušena biti, mnogi šlendrijan je moral daleč obstati, zato, ker je kaplanu prej na misel padlo, da bi ga veljalo odstraniti, in ker je absolutna župnička

vlada svojo čast in dostojnost oskruniti se bala s tem, ko bi se po opombi na tak nizkej stopnji stoječiga podložnika kaka poprava naredila. V mnogih farnih cerkvah se najdejo navade očitnim rimskim alj škofijskim postavam (Rubriken) nasprotne; alj imamo dosti prikladov, da je bil kapelan svojeglavnosti obdolžen, ker se je prederznel, pri takih rečeh cerkvi ali škofu bolj pokorn biti, kot župniku. Mi prosimo, da najvrednejši ordinariat službeno odnošenje med župniki in kapelani tenko in jasno ustanovi, in župnikovo oblast nad kapelani v tiste meje zaverne, katere jej cerkva in razum potegneta; daleč naj tudi obznani; da so v tistih primerlejih, kde pokornost k župniku nasproti stoji višjim dolžnostim, kapelani zavezani ne poslušati župnika.

2. Da se zruši gospodovanje župnikov nad ekonomičnimi rečmi kapelanov.

To je taka reč, katero pravičnost in človečnost silno tirja. Čast bodi vsim župnikom, kateri svojega kapelana za milega sodelavca v vinogradu gospodovim imajo, se ž njim kot takovim tudi v svojej hiši obhodijo, oestro na to pazéči, da se ž njim tako tudi hišni posli obhodijo. Mnogo jih je takih; in vsak kapelan, ki je srečo pokusil biti pri takemu župniku, se bo vse svoje žive dni z serčno hvalo spomnil na tiste blažene ure, kakor tudi nad tim dvomiti ni, da tak srečen primer mlademu duhovniku dostikrat krasno cesto pokaže in omili, katere se on na svojo srečo in slavo primere in derži. — Pa ne redko je ova razmera vse drugače. Žalibože! so tudi taki župniki, ja zavolj njih neugodne prijenljivosti clo župnički posli, kateri na kaplana podverženega hlapca, nepotrebne in sitnega domačina, škodlivega nahlebnika (Kostgeher) ali pa sredstvo k povečanju župničkih dohodkov vidijo, ter to svojo misel na vsako le zmišljivo vižo na znanje in občutiti dajo tim več, ker mora on (kaplan) nekterobart s kuharico pri jednej mizi sedeti, in izmed mnogo jizb z najbornejšo med vsimi zadovoljen biti. V obziru dohodkov kapelan na več krajih ni imel nobene pravice, nobene obrane proti župniku: njegovi dohodci so pogosto zavisili od milosti in dobre volje župnikove, zdeli so se bolj biti kaki dar, kakor pa dobrozaslužena mezda, čeravno je država za najnižje njegovo plačilo 200 rajn. sr. odločila, katere mu alj z naboženske matice (Religionsfond), alj s kake druge štiftenge (ustanove?), alj pa z ostankov župničkih dohodkov, kakor se to poslednje, iz vsake župne fase (Fassion) pod rubriko „stroški“ vidi, neprekrajsano plačano biti ma. Ker je pa, kar ni treba dokazovati, dosadajna kaplanova mezda k njegovemu dostojnemu življenju prepričala, in ravno za tega voljo soseske k njegovemu, ne pa k župničkemu lehkejšem življenju radovoljne pri neske, katere pod imenom „male stole“ zageremo, darujejo, zato se nam zde žalivno prikratenje, ako nekteri župniki ovo malo stolo stenčiti alj jo s kaplani deliti poželujejo. Toraj ponižno prosimo, naj bi najvrednejši ordinariat proglasiti blagovolil, da ima vsaki kaplan pravico, neprekrajsan znesek svoje mezde in drugih dohodkov tirjati, — da najvrednejši ordinariat sicer poželi, da se med župnikom in kapelanom zastran načina in cene pooskerbovanja prostovoljna pogodba učini, ktera se v kterokoli čas, in od kterekoli

strani odkazati more, — da je pa vender, ako nebi se mogli v pogodbi složiti, kaplanu dovoleno, na duhovnemu stanu pristojni način s pomenutim potrebam po svojej volji doskočiti, in da mu to njegove predpostavljene oblasti ne smejo v greh upisati. Tako bi se moglo najlepšim prospedom v okom priti, tistim napakam, katere se tak gosto med župniki in jih kaplani zalezejo, in v srenji toljko pohujšenja napravijo.

3. Da se kaznovanje duhovnikov uredi (regeln).

Duhovnik je človek, in kao tak zna grešiti, in tudi gotovo greši. Ako tako greši, da njegovi pogreški tudi škodujejo dostojnosti službe, katero opravlja, tedaj naj se iz svojega mesta ukloni, in v težjih pogreških oestro kaznuje. Ker pa pravičnost tirja, da se nobeden brez poterdenoga, sodniškega razsodka ne kazni, spodej podpisani serčno želijo: 1. da se na skoro disciplinarni kaznovavni zakonik (Disciplinar-Strafgesetz) složi, se od škofa poterdi in duhovnikom škofije oznani; 2. da se duhovni kaznovavni sud (geistliches Strafgericht) sostavi, in od najvrednejšega ordinariata opolnomočni (autorisirt); 3. da se duhovnemu sudu naloži, pri svojem opravilu na tenko po duhovnom kaznovavnim zakoniku in popravlilih duhovnega sodnega reda (Gerichtsordnung) ravnati. —

To se pa samo od sebe zastopi, da duhovni kaznovavni zakon razločka ne stori, naj ravno tisti pogrešek kak kapelan alj duhovnik višje dostojnosti dopernese. Ajdovsko pravilo: „Quod licet Jovi, non licet bovi, nema pri kersanskemu sudu nikakor kaj veljati. Tako uredjeno sodniško ravnanje stavi najboljši bran ali jez proti tistemu nesrečnemu nezaupanju, nad katerim ni le samo najv. ordinariat, pogledaje na višji svetne oblasti, po pravici tožil, temuč nad katerim so tudi kapelani zdihovali; ono bo najterdnejši zabraovalo vse tajno donosovanje, jednostrane tožbe neprijateljskih predpostavljenih alj pa lažnjive dopise brezimnih pisatelev; ono bo najbolj zabranilo znotrajno nezadovoljnost in merčnost tistih duhovnikov, kateri so zavolj takih skrivši kovanih udarkov nedolžno terpeli.

(Konec sledi.)

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

Časopis „Wiener Zeitung“ od 23. t. m. prinese od cesarja poterjeno politiško napravo ostankov nekdanjiga kraljestva Ilirije, namreč Goriškiga okrožja, Tersta, Istrije in karnerskih otokov. Minister sam pravi, de pri nobeni kronovini do zdaj se niso take težave zoperstavljale kakor ravno pri teh deželah, on našteje razne kombinacije, kam bi se Istrija pristeti dala, in za nar pripravniši spozna sledečo naredbo, skozi katero je prihodnost tamošnjih Slovincov zaznamvana.

1. Mesto Terst s svojo okoljšino je neposredama državno mesto (reichsunmittelbar), brez de bi s kako drugo kronovino zbor vred imelo, in brez de bi mu bila pravica v §. 41 ustave vsaki kronovini podelena odtegnjena, namreč dva poslanca v zgornjo zbornico poslat, v opravlilih obziru bode njegova mestna srejna veljala kot okrožna srejna, in ravno

tako bode to mesto neposredama pod glavjarjem (Statthalter) stalo.

2. Sedajno Goriško in Istrijsko okrožje bode združeno v eno Istrijo, Goriško in Gradiško obsegajočo kronovino, ktera bode svoj deželni zbor v Gorici imela.

3. Ta kronovina ima dva okrožja namreč Istrijsko in Goriško, kamor tudi Gradiška gre, vsak kator bode imel svojo posebno okrožno vladu, ktera stoji pod glavjarjem, ki bode v Terstu stanoval.

4. Istrijska in Goriška kronovina obstoji iz 11 kantonskih glavarstev (Bezirkshauptmannschaften), njih sedeži bodo sledeči kraji:

I. Za Goriško,

1) Tomin, 2) Gorica, 3) Gradiška, 4) Sesana.

II. Za Istrijo.

1) Koper, 2) Montona, 3) Rovigno, 4) Dignano, 5) Pazno, 6) Volovsko, 7) Lussin piccolo za karnarske otoke.

Ljubljana 26. kozoperska. Dones pride v Ljubljano 4. bataljon našiga domačiga regimenta. Neki rodoljubi so sklenili naše verle junake prav svečano sprejeti. Z nagoovorom jih bode gospodična posdravila, ki se v slovenskim jeziku tako le glasi.

Verli junaci, vredni sinovi domovine!

Vender! vender je prišel dolgo poželeni lepi trenutik, v katerim Vas zopet pozdravimo. — Pozdravimo Vas verle slavne sinove sinove naše domovine, pozdravimo Vas junake pred Komarnam, pozdravimo Vas pogumne vojake in hrabre možje, ktere je vojskini Bog ohranil, ino katerim zdaj z slavo kinčanim v domovino nazaj se verniti pripusti. — Bodite nam torej vsi skupej prav iz serca pozdravljeni! Dan vašiga srečniga vernenja iz vojskiniga polja je glavnemu mestu vaše domovine vesela slovesna prigodba, ki bo vse dni nam v spominu ostala. — Ponosno smo brali vojaške poročila, v kterih se je od Vaše blišče nepozabljive hrabrosti toliko govorilo, ino serce je nam od veselja kipelo, ko se je vaša slava, ktero ste si z neprenehljivo zvestobo proti Cesarju in deržavi pridobili, od dežele do dežele razglasila. Sprejemite tedej verli sinovi krajnske dežele v Vaši domovini, ktera zasluge častiti ve, kot darovanje za Vaše, domovini posvečene junaške dela nas vseh narzvesteje počastenje, kar poštenimu možu nar več velja, ino tudi našo hvaležnost. — Žalostno pogrešimo scer v slavepolnih verstah Vašiga hrabriga Bataillona, kteriga smo pred enajstimi mescami z nar boljšimi blagoslovnimi vošilami v vojsko spremljali, marsikteriga tolikih, ki so nam dragi bili — ino to je gotovo nar grenkejši kaplica v kupi občniga razveselenja — vender! so le umerli kot junaci za domovino na polju časti ino njih slavepolni spomin bo na veke živel v zgodovini, to naj nas potolaži! — Vi pa, ki Vas Bog zdaj nazaj pripelje, de bi se spočili od težav vojske, sprejemite še enkrat naše serčno pozdravilo, ino pripustite, de ljubljeno bandero Vašega Bataillona, bandero, ki ga junaški Kušlan je pred Komarnam z toliko pogumnostjo otel, zdaj z vencam slave kinčam in v imenu vsih iz polniga serca kličem:

Bog živi naš brabri četerti Bataillon!

— * V Ljubljanskih latinskih šolah so uk slovenske slovniče sledeči gosp. učitelji prevzeli: g. Globočnik, učenik veroznanstva v prvi in drugi, g. Pogorelec v tretji, g. Martinak v šesti, g. Metelko v četerti, peti, sedmi in osmi soli. Učijo po 2 uri na teden. Gg. učeniki bodo imenovanemu, v sedajnih časih kaj važnimu uku gotovo kos, in imajo poverh posebno veselje do njega, kar je poglavitna reč.

Slovenija je perve tri že lanske šolske leto s zasluženno pohvalo imenovala. Tukaj še pristavi, da smo z radostjo slišali, da je g. Pogorelec, desi tudi sam učitelj, lani g. Metelkotov uk staroslovanščine očitno poslu-

šat hodil. — Gosp. Metelko, redni učitelj slovenskega jezika v 2. tečaju bogoslovskih šol, je v slovenščini in staroslovanščini tako znan, da malo kdo tako. Zaslusati, da bode on letos v rečenih 4 šolah slovenščino učil, nam je serce veselja zaigralo, ker smo mislili, da se bode naš učeni jezikoslovec v blagor domovine vendar tudi zdaj sploh rabljenega pravopisa poprijel. — Ali kako inako se nam je storilo zvediti, da g. Metelko po svojem nekdanj prepovedanem pravopisu uči! V tej reči obžalujemo zares svobodo obučavanja. Častiti gospod! g. Bleiweis je v lanskim Novicah list 31. in 35. dokazal jasno kot beli dan, da se je treba občnim željam vkloniti, in ljudem ne pravopisa siliti, ki ni nikjer v rabi. Pomislite gospod! v kaki razperti bi bili zdaj Kranjci z drugimi Slovenci, ko bil Vaš pravopis obveljal. Ločil nas bi bil od vsih milih bratov. To, kar bi bili mi pisali, bi ne bil mogel nobeden štajarski, korški, goriški in primorski Slovenec brati, in mi ne njih spiskov.

Kolika škoda za omiko prostega ljudstva! Zdaj, ako nismo tudi še politiško zedinjeni, smo vsaj dušno. Kdo dvomi, da je k temu enolični pravopis naših novic več pripomogel, kot si kdo v prvem hipu misli.

Opustite tedaj, sicer mnogospoštovani gospod! abecedarijo. Abeced imamo še preveč. Edinost, predragi gospod! je več vredna, kot naj bolj popolnoma pravopis. Beseda je živa, čerka pa je mrtva. Ako pa nočete svojemu pravopisu (ki tudi ni popolnoma, kar Vam je slavni Čop v svojem „Nuovo discaccamento di lettere inutili“ očitno dokazal) nikakor slovesa dati, prosimo Vas v imenu premile domovine, poprimite se pa cirilice, v kateri najdete gotovo vse čerke svojega pravopisa. Dajte svojo neprecenljivo slovničo s cirilico natisniti, zagotovimo Vas, da ne bode le Vi ampak tudi Vaši učenci in drugi velik dobiček imeli, ker se bodejo zurili v pravopisu, kteriga Rusi, Serbi in Rusini pišejo, in lahko prebirali njih že lepo slovstvo. In, ako Bog da, se morajo poprej ali poznej vsi Slovani, kmalo kmalo pa Slovenci in Jugoslovani v cirilici zediniti, ker bo gotovo velika sreča za nas. Častiti gospod! iz verjetnih ust sim slišal, da Vam ni ravno na svojem pravopisu toliko ležeče, da je pravopis le bolj popolnoma od našiga sedajnega. Pokažite tedaj, da je resnica, kar ste govorili; Vaši učenci Vas bodejo z večjim veseljem poslušali, in vse svoje nasprotnike bode ko bi trenil, v čislavce spreobrnili, ako se cirilice poprimete. Z neizrečenim veseljem smo jo že v Levčevih in Majerjevih predpisih in dokaj lično vgladali. Bog vaju živi verla rodoljuba! Želeti je le, da bi jo gosp. učitelji učencam pokazali, ter jih v njenim pisanju in branju gladko zučili.

V Ljubljanskih malih šolah je še vse pri starem. Zakaj? Ker se ni bukev v slovenskim jeziku. Bukve je za pričetik dovelj, ali prave pota se ne store, jih v šole vpeljati. Ali je učiteljski zbor v slovenščini spisane bukvice za male šole ministerstvu uka že imenoval in ga prosil, jih vsaj začasno poterditi? Takšnih bukev, kakoršne bi hotel vsak učitelj po svoji glavi imeti, ne bomo nikoli imeli. Ali bi ne bile slovenske bukve, ki jih po primorskih malih šolah sploh rabijo, in so lani berila tudi v Ljubljanskih rabili — ali vprašamo, bi ne bile te bukvice tudi začasno tudi za druge slovenske začetne šole pripravne? Ali niso knjižice „Mali Blaže“, ki so po povelju milostlj. škofa Lavantiskiga undan v Ljubljani na svitlo prišle in sploh pohvaljene bile za prvo začetno šolo popolnoma pripravne? Ali se so ministerstvu uka po njenim povelju imenoval, da bi se bil tako letos vsaj začetek storil. Ko bi se še keršanski nauk za začetno šolo iz stariga v novi pravopis prenatisniti dal, kar se lahko v malo dneh zgodi, je pa začetna šola popolnoma sloven-

ska. Je mar boljše nič, kakor nekaj. Volje, resnične volje manjka družiga ne. Častiti možje na Dunaju! obnesite se, prav živo vas zaprosimo, za to reč vsaj Vi, in povejte visokimu ministerstvu, kako se njega povelja spolnujejo.

Celovec 18. Oktobra 1849. Pri nas v Celovcu se, kakor zdravilna komisija terdi, tudi že kolera pokazuje; v cesarkej občnej bolnišnici ste mende dva na koleri zamerla. Med mestjani in žolnirji do današne ure še ni duha ne sluha; bodi Bog zahvalen; sedaj pridejo hladnejši dni, v kterih kolera nikar tak hudo ne mori; tudi se bo k česti svete kervave glave v prihodno nedelo veliko svečanost ali andoht pričela, da bi nas usmilen Bog pred to hudo boleznjo obvaroval.

Od 17. Septembra 1849, to je ravno od kar je Ljubljanska železnica odperta, je pri časopisih strašna zmešnjava. Veliko se jih clo zgubi, nekteri 2—3 dni poznej pridejo, drugi spet po dolnim potu; postavim iz Zagreba dobimo nektare po Mariboskej, nektare po Ljubljanskej pošti; „Presse“ pride iz Brucka Pražki časopisi iz Maribora al iz Ljubljane itd. Dolgo — več kot mesec smo poterpeli mislivši, de se bo z časom samo uredilo. Pa sedaj je že predolgo; zato opomnimo in prosimo predpostavljene, de to napako zavravnajo. Tudi „Slovenijo“, „Novice“ itd. smo prej dobivali že zjutraj ob 7, sedaj pa še le ob 12. Popravite! lepo prosimo! Svečan.

Austrijska dežela.

Dunaj. Sedajni minister vojništva grof Gyulai bo od svoje službe odstopil. Pravijo, de bo on povelništvo čez prvi oddelk austrijske armade prevzel, na njegovo mesto bi grof Dahlen iz Zagreba prišel. Tako bi bila v kratkim času to že tretja prememba v tej imenitni službi. Na Laško pojde Radecky kakor civilni in vojniški poglavar Lombardije in Benečanskiga, in stanoval bode zanaprej v Veroni. General Gorčovski pojde v Holomuc, in na njega mesto pride star in poštovan general Puhner od zadne madjarske vojske dobro znan v Benetke. V Zadru bode le vojniško poglavarstvo, in še to bo pod zagrebskim stalo. Ban Jelačić je naglo zbolel, kolera se ga je lotila. Sam cesar je svojiga zdravnika mu poslal, in že je iz vse nevarnosti.

Serbska vojvodina.

Minister notrajnih opravil g. Bach je na prošnjo patriarha Rajačića sledeči odpis dal: Na Vaso častito predlogo od 27. Septembra t. l. imam čast vam odgovoriti da so Njih veličanstvo naš Cesar blagovolili za prebivavce Bačke in Temešvariskiga Banata, kteri se v nar večih revah znajdejo 1 milion goldinarjev srebra iz deržavne denarnice odločiti. Polovina teh dnarjev se ima podeliti med nar siromaške prebivavce, ki nar več pomoči potrepravajo, druga polovica pak se ima kakor dolg na 3 ali 4 leta brez obresti z zagotavljenjem istinge tistim prepustiti, ki v temu hipu druge pomoči nimajo. V obziru povernjenja žita, ktero so Serbam Madjari, tem pa cesarski vojsaki odvzeli, se ta reč ne da tak gladko poravnati; temuč vsakimu, kir je škodo terpel se mora prepustiti, de on po pravdni poti svojo pravico skaže. Zadnič nimam nič proti temu, de Vi poklic napravite, de bi se blagodari v pomoč Serbov tudi drugod nabirali; in jest mislim, de boste Vi in vaši rojaki zadovoljni s financialnimi in politiškimi uradniki ki bodo iz vašiga naroda zbrani.

Na Dunaju 9. kozoperska 1849.

Bach s./r.

(Poglej zadno Slovenijo.)

— Serbski zaupni možje so na vprašanje ministerstva notrajnih opravil, načert čez prošnje in vošila Serbskiga naroda zložili, in sledeče tirjajo: a) Serbska vojvodina se ima za posebno kronovino spoznati, zatorej bi Ce-

sar dobil ime Velki-vojvoda serbske vojvodine. b) Meje vojvodine bi se imele napraviti v smislu starih pravic in sklepov narodnega zbora ki je bil 1. in 3. dan maliga travna p. l. deržan. To poslednjo prošnjo oni takole podpirajo, v imenovanih deželah stanujejo sami Serbi, ki so se po pregnanju Turkov iz Ogerskiga tam naselili. Če se je po njih število v nekterih krajih zmanjšalo, se to ima le krivicami Madjarov pripisati. Vojvodina ima polno pravico, vse te kraje nazaj tirjati, in ta pravica še ni zastarana. Če ta kronovina le kaj pomeniti hoče, je potreba, da vse te dežele obseže. Zastran Bačke, Banata in Srema ni dvomiti, da bi ako so te pri vojvodini, bi celi Austriji vstreženo bilo. Baranja pak bi bila pregrada proti Madžaram.

Ogerska in Erdelska dežela.

Pražke Novine pišejo:

Zadni polki 4. rusovskega vojaškega oddelka pod Čedadajevim, dva pešna polka, Dni-provskoj in Zelengviskoj, dve pešne baterije in donski kozaki so 27. dan p. m. v Lvov prišli, in so morde že zdaj rusovsko mejo v svojo domovino prestopili. Zaderžanje Rusov je posebno vpljudno. Prepirali se nikdar niso, med tem ko so se Austrijanci mnogege vdeležili, kar bi se od severnih tujcev ložej mislilo. Proti Nemcem so bili Rusi zelo merzli. Clo austrijanski častniki so na nagovor „Grüss dich Gott Bruder“ za odgovor dobili: „Ja net tvoj Bruder“. Kavan, ki jih austrijanski častniki obiskujejo, se rusovski skerbno varjejo. Ako rusovski častnik v tako kavano zajde, se večidel na stran kakega civilista vsede in z njim pogovarja. Vzrok tega je, ker Rusi malo nemško znajo in torej „po švabsko“ neradi govorijo, njih predumljenje je clo tako veliko, da vsacega, ki nemško govori, zaničuje, „perekrestjeni jetreji“ (prekrsen jud) imenuje.

Ptuje dežele.

Turska. Košut je iz Vidna sledeče pisalo angleškemu ministru zunanjih zadev lord Palmerstonu poslal: Viden 20. septembra.

Vaša Prevzvišenost je že brez dvombe zvedla pad moje domovine, nesrečne Ungarije, ki je boljše osodo zaslužila. Moja domovina se ni dala zapeljati od duha brezpostavnosti, ne od častilakomnih sebičnikov, ne od puntarskega nagnenja, da bi se ne bila v smertni boj podala, ki ga je tak slavno bila, pa po nesramnih sredstvih tako nesrečno končala. Ogri so od svojih kraljev zgodovinsko ime „žlahtni narod“ zaslužili, ker so bili svojemu vladarju vedno bolj zvesti in vdani, kakor kderkoli si bodi narod na svetu. Le v dušo bodečo izdajstvo, trinožno zatiranje in v zgodovini nikdar zaslišana kervoželjnost, le peklenška osoda, ki se je Ogrom kovala, jim tisučletno narodnost, ki so jo po nebrojnih nadlogah, še vonder obdržali, za vselej vničiti: je storilo, da se je narod vperl, smertni meč od svoje glave odbiti, in trinožnim napadom nehvaležnih habsburških vladarjev se zoper postaviti, al v prisilen boj za življenje, čast in svobodo se podati. In slavno je Ogerski svet boj bojeval, v katerem je s pomočjo Vsemogočnega Boga Austrijo zmagal in na tla telebil; terdno smo stali, še takrat, ko je nas rusovski orjak zagrabil, v poznanju svoje pravice, v veri na Boga in, Milord, v zaupu velikodušnosti vašega velikega in slavevrednega naroda, katerega naravni poklic je, pravico in človeštvo po celem svetu podpirati. Pa končano je vse to; kar je trinožstvo pričelo, je izdajstvo doveršilo; moja domovina, vsakod zapuščena, je padla, ne od silne moči dveh velikih carstev, tem več zavolj pregreškov, derzmem se reči: zavolj izdaje lastnih sinov. Molim k Bogu, da bi bila moja domovina edina žrtve teh nesrečnih dogodov, in da bi mir, svoboda in omikanost zavolj nase nesrečne

osode v nevarnosti ne bila. Gospod Fr. Pulszki, naš diplomatiški opravnik v Londonu je od te nagle in neprevidene premembe ogerskih zadev zadostno poduččen, pisali smo mu jih Vaši Prevzvišenosti naznaniti. Ne zavolj jeze na Austrijo, desiravno jezo vsakega Ogra obilno zasluži, tem več iz popolnega pripricanja rečem, da, akoravno je Austrija s pomočjo Rusov zmagala, je s tem več zgubila, kakor bi bila s pogodbo po zgubljeni vojski terpela. Padla je iz visočine pervooblastnih držav, je samostalnost zgubila, postala pokorno orodje rusovskega častoglada in rusovskih ukazov. Rusom samim je ta kervava igra koristila, ker je njih zadeve v izhodu Evrope razširila in vterdila; že žugajo na strašno vižo z razpetimi rokami ne le samostalnosti, tem več tudi moralni podlagi turškega carstva. Dovolite mi, Milord, v dušo bodeči pogoj naznaniti, katerega bo nam revnim, iz domovine pregnanim turško vladarsko po rusovskem nagonu skorej naložilo. Potem ko sim dolžnosti kakor se dobremu gradjanu in poštenemu možu spodobi kakor menim, zvesto do zadnega trenutka dopolnoval, katere mi je nesrečna domovina naložila, mi je bilo še na voljo dano, se ali v tihi grob položiti, ali brezimne muke prognanstva terpeti. Več mojih tovaršev je v nezvesti sreči še pred mano turško mejo prestopilo. Jez sim se za njim podal, nadjaje se, da mi bode dopuščeno, se na Angleško obrniti in tam, pod varstvom angleškega naroda — varstvo, ki preganjanemu še nikdar odrečeno ni bilo — trudno glavo na gostnemu bregu Vašega srečnega otoka za kratki čas na blazino počivališča položiti. Pa clo s tem namenom bi se raj svojemu smertnemu vražniku podal, kakor turško vlado, katere stanje sim dobro poznal, v kako nadlego pripraviti; torej se nisim na turško zemljo vrinul, preden sim prašal, če me Turki z tovarši vred gostoljubno sprejmejo, in če bo nas Sultan v svoje varstvo sprejel. Dobili smo zagotovljenje, da smo jim dragi gosti in da nam njih veličanstvo turški car svojega varstva ne odreče, — da raj 50,000 svojih podložnikov žrtvuje, kakor pripusti, da bi se nam za las krivice zgodilo. Le na to zagotovljenje smo se na turške tla podali, in bili smo velikodušno sprejeti in med popotvanjem obilno postreženi. V Vidnu smo bili sprejeti za goste turškega cara, in skoze cele štir tedne gostoljubno posluženi, med tem ko smo na daljši ukaze o zadevi našega potovanja od Sultana čakali. Clo angleški in francoski poslanec; na ktera sim se v imenu človeštva obrnul, sta me popolnega varstva zagotovila. Njih veličanstvo Sultan je tudi nečloveškemu tirjanju rusovske in austrijanske vlade, nas v njih roke izdati, velikodušno odrekal. Pa novo pismo je prišlo od njih veličanstva cara v Carigrad, in nasledek tega je bil, da je bilo nam po posebnem poslancu turškega vladarstva na znanje dano, da bodo Polci in Ogri, posebno jez, grof Kazimir Batthyanyi, ogerski minister zunanjih zadev pod mojem vladarstvom, in vojvoda Mesaros in Perczel, (ki so vsi tukaj) sovražniku izročeni, ako se ne odpovedo veri prededov in ne postanejo Mohamedanci. Po tem takem mora 5000 kristjanov ali kervavo smert zvoliti, ali se življenje z zatajbo svoje vere kupiti. Tako globoko je že nekdanja močna Turčija padla, da na nobeno drugo vižo rusovskem tirjanju ne zamore odgovora dati. Ni besede, s katero bi tako nespodobno tirjanje zaznamval — tirjanje, ki je v zgodovini nezaslišano, se clo v devetnajstem stoletju na žlahtni narod stavi. Odgovor mi ni dovolil pomisliti. Med smertjo in sramoto ne more razsodba ne dvomljiva, ne težka biti. Za vladarja Ogerske, na visoko stopno od 15 milionov rojakov poklican, dobro vem, kaj sim za čast svoje domovine tudi v prognanstvu storiti dolžan. Tudi v privatnem stanu hočem po pošteni poti hoditi. Bil sim nekdanj poglavar žlahtnega naroda; dedščine svojim otrokom ne zapustim; naj saj

neomadežvano ime ohranijo. Božja volja naj se zgodi. Pripravljen sim k smerti; ker pa vidim, da je ta pot nepoštena in brezkoristna turškemu carstvu, kega sreča in blagor mi na sercu leži, in ker za svojo dolžnost spoznam, svoje nesrečne tovarše, ako je mogoče, nevredne osode rešiti: sim velkemu Vezirju rahlo odgovoril in zraven tega se prederznil, gospoda Stratfort Canning in vojvoda Aupik velikodušne pomoči proti trinožnem ravnanju prositi. V polnem zaupanju na blago serce in žlahtno ravnanje Vaše Prevzvišenosti, s katerim ste se, kakor z Vašo globoko previdnostjo, postovanje omikanega sveta pridobili, menim, da mi ne boste za zlo vzeli, da prepisa obeh pisem na velkega Vezira in lorda Canning priložim. Čul sim, da se cela reč zoper ministerstvo Rešid Paša plete, kega bi radi protivniki primorali, da bi nas sovražniku izročil, da bi mu tako občinsko postovanja odtegnuli in visoko stopno spodkopali. Goto-vo je, da se je 9. in 10. sept. večina sveta za našo izročenje, večina ministerstva pa proti temu izrekla. Zavolj velikega besedovanja in prepira se ni nič gotovega sklenilo. Vonder je ministerstvo za dobro spoznalo, nam pred omenjeno naznanilo dati. Ta način, zméd razvozlati, bi po mojem mnenja ministerstva ne rešil, ker bi varstvo, katerega proti izreku rahločutnega Sultana, 5000 kristjanom le s tem pogojem dovoli, ako se svoji veri odpovedo, cel keršanski svet v dušo ranil, javolne pripraven bil; ako bi se vojska z Ruzom primerila, katero nar bolj najdeno diplomati se bližati vidijo, sočutje za Turke obuditi. Kar moja domovina zadene, Turki, kakor se mi zdi že čutijo škodo, da so vgodni čas zamudili, Ogrom saj moralno pripomoči proti obćnim sovražnikom. Prav neprimerno pa se mi zdi, sočutje Ogrov si pridobiti, ako me v avstrijansko ljudomornico pošlejo in moje nesrečne tovarše prisilijo; svoji veri se odpovedati, ali se z manoj enake osode vdeležiti. Iz moje prelite kervi ne bode Turkom noben prijatelj izrastel, velikoveč mnogo smertnih sovražnikov. Milord, vaše serce mi ne bo zamerilo, da sim Vašo pazljivost na našo nesrečno osodo obrnul, saj je zdaj ona politiške pomembe. Od celega sveta zapuščene, v tej brezgostni deželi, nas clo prve človeške dolžnosti ne branijo, nas ne varjejo, ako se Vi, Milord in Vaš velikodušni narod v naše varstvo ne dvigne. — Kaj bi bilo storiti, kaj de imamo pravico od angleške velikodušnosti tirjati, od tega govoriti, bi se zame komaj spodobilo. Svojo osodo in osodo tovaršev izročim, Milord, v vaše roke, in se v imenu človeštva Anglezom v varstvo dam. Čas hiti, v malo dnevih bo morebiti naša osoda zapečatenena. Dopustite mi eno osebo prošnjo. Jez sim mož, Milord, pripravljen sim nar strašnejše prestati, umerjem s prostim očesom proti nebesom, kakor sim živil. Pa, Milord, jez sim tudi drug, sin in oče; moja bora, zvesta žena, moji otroci in moja žlahtna stara mati po Ogerskem okrog klaverno tavajo. Pred ko ne, da bodo skorej v roke tistim austrijancem padli, ki se clo muk slabih žensk vesele, ki otročjo nedolžnost preganjajo. Zarotim Vaso Prevzvišenost v imenu Narvišjega, taka trinožtva z vašim mogočnim posredstvom vstaviti, in posebno moji ženi in otrokom v Vaši gostoljubni deržavi pribežališča ne odreči. — In moja bora, preluba, žlahtna domovina! kaj tudi ona mora na veke pasti? Alj mora biti brez pomoči, svoji osodi prepuščena, brez osvete od trinogov poteptana? Politiški dobički omikane Evrope, toliko važnih reči, ki tudi in posebno Angleško zadevajo, in pred drugim obvarvanje Ozmanskega carstva, so prevozko z bistom Ogerskega sklenjene, da bi up v meni popolnoma vgasnul. Milord! naj Vas Vsemogočni dolgo obvarje, da boste dolgo varh nesrečnih, čuvaj pravice, svobode in človeštva. S popolnim postovanjem se podpisem i. t. d.

L. Košut.

Nepolitiški del.

Življenja iskre.

(Iz Karinthe od leta 1813.)

Iskra sveta rodovita
V vročim srcu živo skrita
Hvala rodov te sledi!
Dol z nebes si priklonila
Se, no svet z lučjo dojila,
Kera lepši zablisi.

Ti si ljudi podučila
Iz divjakov jih ukrotila,
De le srečnejši živo;
Tebe vidim blisketati
Živim srečo podajati
Z jasno ljubezni vostjo.

Luči bliskajo plamene
S iskro Večnega rojene,
Iskrajč se krogvalo:
Zvezdaiga ogniša slava
Ko skoz večne brezne plava,
Se ovija z radostjo.

Le ljubezen je razlita
Ko u stvarjenju vsak den zpita
Vse živali poživiti:
Trak se vija koli traka
Zarja u neba mejo skaka
Kir bel den noč zatopi.

Zemlja serka sončne žarke
Evropeje skoz svoje barke
Svet Kolumbusov spozna;
Rod zaupa se vetrovam
No čres brezne vod rodovam
Po prijaznim roko da.

Stvari stopovajo v rede
Ker vesele so sosode
Plamen božji nje redi:
Blisk na polje plamne pluska,
Grom serditni u skale truska,
De nebeski strop kriči.

Ako čne piš gojzd česati,
In z njega lasmi igrati,
De se lep' polubita:
Tako gurguri gerlica
Žlahtna lesova devica
Vabi svojga možika.

Drava se v kroglice vije,
Žejni log dobrotno pije,
Slap doline prešumi:
Gosto drevje cvet pokriva
Tičik rad pod njim prebiva,
Sladko z cvetja žvergoli.

Vsako starice se vdaja,
Vedle setve pa napaja
Prašni deš z ljubeznijo:
Zemlja, zrak, in ogin, voda
Zlivajo veliko ploda,
Ker se serčno ženijo.

Kaj je serce vplamenilo
Ino blagi čut rodilo,
Keri žile preleti?
Glej! devico pogleduje
Zal mladenec ino zdihuje,
Njo pa priža sramna kri.

Božja iskra le kraluje
Po stvarjenju, ne zdviguje
K svojej sreči vsako stvar:
Jezik moj zahvalo reče
Kera čisto 'z serca teče
K tebi svetov Gospodar!

Jugoslovanske cvetlice.

(Nabral F. Cegnar.)

3. Filip Sljepac.

Filip Sljepac, Boznjak, je bil rojen v Semberski knezovini, v vasi Medjaschi. Še deček je dobil hude koze, ki so njegove oči otamnile. Prijel je od narave pevsko umnost; mračne oči so mu dokaj krasnih pesem navdahnule o času vojsk in silnega gibanja. Ko se dvigne strašna vojska s kervotočnim Turkom zbeži on z svojimi otroci na Srbsko; se večidel v tamošnih rovih in taborih derži, in prepeva junaška dela svojih rojakov, kakor jih pripovedovati čuje. Za resnico se slepec ni toliko menil; večkrat je iz lastnega kaj priložil, da je tako pesem viši ceno dobila. Ena

njegovih nar daljših in krasnih pesem je „Početak bune protiv daija.“ Njegovi štirji sinovi so se bojevali za svobodo domovine, in njegove pesmi so k nadahnutju Serbov za domovino in svobodo mnogo pripomogle. Ko se nekdan Turki namenijo en rov v Mačvi z napadom vzeti, zbere Lazarevič Luka Serbske glavarje v svet, tudi Filip Sljepac poleg njih stoji, in njih govor pazljivo čuje. Ravno se hočejo raziti, ko stopi on v sredo mednje, se bliža vojvodu in reče: „Lazarevič Luka! dovolji mi, da tudi jaz svetujem, kako zremo Turka premagati. Zberi ti sto prostih žrebcev, in jez bom sto slepcov zbral. Potem nas posadi nanje, daj vsakemu meč v roke, in pusti nas Turka napasti, da bo vidil, kaj slepi junaki zamorejo! Mi planemo nadnje, jih razkropimo, in vi, ki gledati beli dan, jo mahnate za njami, jih popolnoma pokončati. Ni dosti, da pojemo, da jih čemo nažgati, tem več, da tudi razumemo, kar pojemo.“ Lazarevič Luka se mu nasmeja, ga obdari in mu zapove rov čuvati ter se oberne h glavarjem in reče: „Čujte junaki, kar slepec govori! Pač kaj vrednega in slavnega mora biti, za kar bi se clo slepec žertval!“ In vderejo se nad Turka, in preden se zave ga v beg razkadijo.

4. Gostje.

Povabijo Serbi v gostje zlahito in znanee, da jih počastijo. Tudi mogočniši ne sme nižjemu prošnje odreči. Ako ne more sam priti, je dolžen namestnika poslati, kemu se ravno tista čast, kakor sicer povabljenemu skazuje. Miza je podolgasto - okrogla in s pertom pogrnjena. Krozniki in skleda so ali ilovnati ali bakreni. Nož in vilice vsak gost saboj prinese. Nar viši in veljavniši gost se prvi vsede, za njim vsi drugi po versti. Zenske ne obedvajo pri možkih, ampak pri posebni mizi, po letu večidel v senci kaknega drevesa. Gospodar streže gostom; njegovo posebno opravilo je, jim vino in žganje nalivati. Clo od Marka Kraljeviča serbske pesmi to pripoveduje. Tudi gospodinje, svakinje, hčere in cela rodovina gostom streže, jim prinaša jedi in jih z vinom posluži, samo en starček pri mizi sedi. Gostom pripravijo kuretniški juhe, več sort sočivja in korenin, pečenih jancev, prasev, ovnov, purmanov in gosi. Vole za zimo pobijejo in njih meso nakadijo. Telet ne kolejo. Divjačina kuhajo.

O praznikih ribe raznih plemen cvrejo in pečejo, večidel jih potem s kisom, črnsom in oljem jedo. Šira mora vedno dovolj biti. Vino v majolkah v gostivnico nosijo in na stranske mize postavljajo. Eno tako posoda nosi hišni gospodar pod pasho, ter narpopred enemu nalije, ki kozarec do dna sprazne, in po tem zaredoma vsim drugim. Pri mizi se zdravice napivajo. Nar starši prvi pije v Božjo hvalo. Večkrat, posebno v Hercegovini se dvigne kak govorun, ki čez pol ure govori. Napivne poslovice, pesmi in govori, vse zaredoma gre. Duhoven pred in po jedi moli. Na svatbah pripelje dever nevesto za ramo k mizi, ktera vsim gostom roke poljubi, potem pa odide in je ni več nazaj; čevš pa norce brije in zanjo darove pobira.

Turki le malokdaj kake gostje napravijo. Bosnjaški kapitani so posebno gostoljubni. V njih dvore sme vsak zavoziti, in tako dolgo v njih ostati, dokler se mu poljubi. On in njegovi konji najdejo obilno postrežbo, in nobeden ga ne sme prašati, kdo da je in kaj da hoče. Posestnik se priljudno z njim pogovarja in ga prosi, se tudi za naprej njegovega dvora ne ogniti, brez da bi mu bilo treba zavolj tega kaj plačati. Ni se treba tujcu bati, dokler je v takemu dvoru, da bi bil obropan, ali da bi se mu kaj žalega prigodilo.

Na znanje.

Dragutin Dietrich, malar v gosp. Šantelnovi hiši štev. 238. na velikim tergu, 2. nadstropju proti vódi, se priporoči k raznimu delu svoje umetnosti, n. pr. prav podobno posnemati obraze, za cerkvene malarije i. d. sploh za akademsko malarijo.

Zmes.

Prusi na Badenskim začenjajo še clo kmetiške deklina zapirat in pred naglo sodbo staviti. V pretečenim mesci so 11 deklet v Freiburg perpeljali, in še zdaj jih tam zaperte

imajo. Zakaj nek? Zato kir so grobe treh od Prusov po nagli sodbi vsterljenih s cveticami okinčale.

* Pervi dan t. m. je parobrod „Goito“ truplo Sardinskiga kralja Karla Alberta v Genuo pripeljal.

* V ljubljanskim gledišu nas je pretečeni petek igravka gospodična Veselova z deklamacijo slovenskih verstic: „Kaj je ljubezin“ pač živo zveselila. Slovenska pesmica, besede toliko mikavne, ljubeznjiva Ilirka ki jih je govorila, jezik, govor, celo obnašanje gospodične pak tako lepo in prijetno, de je vsa ciga pričujočiga domorodca sililo k glasni hvallu, — ni čuda, de hvalijočiga hrupa ni bilo konca, in se je razlegalo iskreno: „Živila“!

* Angličani vsako reč na številsko kopito denejo. Zatorej je pri njih tudi vednost „statistike“ kaj čislana in zlo se z njo pečajo. Statistika vsako prazno besedovanje prereže, nje številke jasnejši govore kot se tako debele knige. Angličani so zdaj tudi prerajtali v kterih deželah se nar pridniši knige bero. Prerajtali so koliko knjig na vsako stotino prebivavcov v vsih evropskih državah pride. In sledeče so najdlji. V Velki Britaniji in na Holanskim pride na sto človekov 53 do 63 knjig, v Rusii in na Portugalskim 76 do 80, v Belgii na Španskim in Sardinskim blizo 100, na Francozkim 119, v Laških deželah 150, na Avstrijskim in Ogerskim 167, na Prusovskim 200, na Švedskim in Norveškim 309, na Bavarskim 339, na Švajcarskim 350, na Danskim 412, in v malih nemških državah 450 knjig.

Če omika ljudstva le v knjigah obstoji, so v malih nemških državah nar bolj omikani prebivavci. Na Ruskim ljudstvo bolj knige prebira, kakor na Angličanskim. Angličani bi bili v tem obziru nar zadni v številu evropskih narodov. Pa to je resnica, de je tam poduk prostiga ljudstva zlo zanemarjen, in posehno v mestih, kir so velike fabrike, se maloktir delavc najde de bi brati ali pisati znal.

* Španjolci nar rajši tobak kade, in v tem vse evropske narode prekosijo. V sedemnajstmu stoletju so ga clo v cerkvah posebno v Sevlski škofii kadili, in prodajavci so svoje stante pred cirkvijo imeli, in tam to imenitno zelše vsakimu ki je v cirkev šel ponudili. Pri taki napaki je papež Urban VIII. v letu 1642, 30 prosenca izdal naznanilo, de vsak ktir bo kaj taciga zanaprej storil bode exkomuniciran. Zraven pa tudi oistro prepoveda pod ravno to kaznijo v cerkvah tobak snofat, in pri tej priliki tudi opomni, de se sramuje reči, de clo nekteri mašniki med sveto mašo tobak snofajo.

* Kmetijske Novice od 24. kozoperska prinese žalostno novico iz Tersta, de je tam za domovino vneti rojak gosp. J. Cerer urednik „Slavijanskiga Rodoljuba“ in predsednik slovanskiga društva u Terstu na koleri umerl. Bil je e. k. uradnik, in če ravno že precej pri letih, je bil vunder za slovensko reč vseskozi mladiga serca; krajnska kmetijska družba ima v svoji bukvarnici obširni slovenski rokopis „od potrebne zarezje drevja v Premskim kotoru Postojnske kresije“ ki ga je rajnki v letu 1821 spisal, in kakor nam ljubljanski nemški časopis pove, se znajdejo v njegovi zapuščini lepe priprave za zgodopis krajnske dežele. De se ne bojo pogubile bo gotovo njegov gospod sin skerbel. Tudi odbor slovanskiga društva za slovenski besednjak ima od njega majhin zvezik v kterim so nenavadne besede ki se na Notrajskim rabijo zapisane. Vidi se iz tega kako je rajnki že v svoji mladosti, v časih, ki se je le malokdo za slovensino pečal, zanjo gorel. Vsak, ktir ga je poznal, ga je kakor znajdeniga, posteniga, učeniga moža cenil. Veliko je on v svojim življenju skusil. Torej živo poprosimo rodoljube v Terstu, in njegove prijatelje, kterih je veliko štel, de bi kdor blagovolil njegovo življenje popisat. Njegov trud za slovensino ga postavi med može, ktere bojo še v prihodnih časih Slovenci častili in s hvaležnostjo imenovali.

* Iz Zagreba. G. Lisinski misli na svitlo dati zbirke napevov, ki jih je sam zložil ob enem z česko in ilirsko besedo. Napevi g. Lisinskiga so tako ljubi in miloglasni, da se nadajamo, da bo s tem umnim delom prijatelje narodne muzike prav razveselil.

(Sl. Jug.)